

INŽENIRSKA AKADEMIJA SLOVENIJE

POSVET na temo

PREDLOG NOVEGA ZAKONA O ZNANSTVENO-RAZISKOVALNI DEJAVNOSTI

Državni svet Republike Slovenije, 14. februar 2018, 09:30 – 12:30

STROKOVNI NAGOVORI

Matjaž Mikoš, Inženirska akademija Slovenije

Zakon o raziskovalno-razvojni dejavnosti ZRRD, predlog za javno obravnavo, november 2017, 33 str.

- Obravnava predloga v razredih Inženirske akademije Slovenije:**
 - ✓ **znanstveno-raziskovalnem razredu**
 - ✓ **razvojno-poslovnem razredu**

21. 11. 2017 je bilo sprejeto stališče IAS, javno dostopno na:

<http://ias.si/Inzenirska-Akademija-Slovenije/index.php/2018/01/09/stalisca-ias-glede-predloga-zakona-o-raziskovalni-in-razvojni-dejavnosti/>

Povzetek mnenja:

- ✓ **Ni inovacij – vloga GZS in Službe Vlade RS za kohezijo**
- ✓ **ReRISS11-20 se dejansko ne izvaja, predlog ne sledi ReRISS**
- ✓ **Ni povezave med ZR delom in visokošolskim izobraževanjem**
 - ✓ **Manjka Agencija za tehnološki razvoj RS**
- ✓ **Predlog zavrnen, nov zakon na drugih osnovah nujen**

- Potem: preimenovanje ZRRD v ZZRD – malenkost?**
- Še bolj pereče vprašanje: Kje sta inovativnost in razvoj?**
- Zakonodajalec: Zakon o podpornem okolju za podjetništvo ZPOP-1 (zadnja sprememba v Ur. l RS 27/2017, 2. 6. 2017)**
- V predlogu ZZRD manjka nekaj stopenj TRL (orig. technology readiness level), v predlogu so stopnje TRL1-3, manjkajo pa stopnje TRL4-6:**
 - ✓ **TRL4 – potrjevanje tehnologij v laboratorijskih pogojih**
 - ✓ **TRL5 – potrjevanje tehnologij v realnem okolju**
 - ✓ **TRL6 – dokazovanje tehnologij v realnem okolju**
 - Ob predpostavki, da TRL7-9 pokriva ZPOP1.**

- ❑ Manjka podrobnejša analiza izvajanja ReRISS11–20 po letu 2014 (opravljena analiza izvajanja RISS za 2011-12 in 2013-14).
- ✓ Logična bi bila dopolnitev strategije in potem pisanje zakona na osnovi take analize – celo predlog zakona v 12. členu predvideva evalvacijo RISS na tri leta in njeno posodabljanje.
- ❑ ReRISS11-20 govori o podpori „celovitosti in nedeljivosti znanosti ter krepitvi avtonomije znanosti in njenih institucij“ kot tudi v svoji viziji, da bo „do leta 2020 vzpostavljen odziven raziskovalni in inovacijski sistem.....pravni okvir za delovanje takšnega sistema bo s prilagoditvijo zakonodaje vzpostavljen v letu 2012“.
- ✓ Logičen bi bil enotni raziskovalni zakon, ali vsaj zakon o razvojno-raziskovalni dejavnosti in zakon o univerzah in ne poseben Zakon o znanstveno-raziskovalni dejavnosti.

- ✓ **Odprto je vprašanje državnega financiranja zahtevanega odprtega dostopa do rezultatov raziskovanja. Morda dvig cene raziskovalne ure in sprememba strukture cene. Ne gre za zanemarljive stroške – št. objav v RS ca 20.000/leto, kar lahko stane 10-20 mio EUR/leto (Article Processing Charge ali Open Access Charge).**
- ❑ **V predlogu je kar nekaj „nejasnosti“ kot npr. v 5. členu o pomenu izrazov: „uporabne raziskave sodijo v sklop temeljnih raziskav“.**
- ❑ **Avtonomija JRZ (49. člen predloga), nato 50. člen predloga govori o raziskovalcih, zaposlenih v JRO in njihovih pedagoških nazivih – ali se torej predlog ZZRD nanaša na javne raziskovalne zavode (inštitute) ali tudi na raziskovalce v javnih univerzah (JRO). Besedilo predloga zakona ni jasno glede tega.**

- V 52. členu predloga zakona zapisana možnost nagrajevanja raziskovalcev zaposlenih na JRO z izplačilom delovne uspešnosti, skladno s predpisi organizacije in ne glede na druge predpise, če so za to zagotovljena sredstva, ki niso sredstva državnega proračuna RS, pomeni dejanski izstop iz sistema javnih uslužbencev.**
- ✓ **Ker je javna univerza oblika JRO po predlogu zakona, ali bo taka oblika nagrajevanja odličnih raziskovalcev veljala tudi na javnih univerzah, četudi bo v nasprotju z Zakonom o visokem šolstvu?**
- ✓ **Nujna bi bila uskladitev predlaganega dvakratnika osnovne plače za vse, ki se v RS ukvarjajo z raziskovalno dejavnostjo.**

- Ali so zagotovljena sredstva za rast proračunskih sredstev v 10 letih nad 1,0 % BDP in v 5 letih nad 0,7 % BDP?
Zakonodajalec: da – zakon bo osnova za oblikovanje proračunov, za že sprejete proračune predvideva rebalans.**
- ✓ **Predlagani dvig v drugih 5 letih z 0,7 % BDP na 1,0 % BDP je uresničljiv, če je rast BDP < 2,5 % na leto.**
- ✓ **Neznanka je rast BDP, v 85. členu predloga naj se povečanje sredstev zapiše kot povečanje v % nad dvigom BDP.**
- ✓ **Obstaja visoka stopnja tveganja, da bo želja po spremembi zakona po 19 letih (nujnost) izgorela v parlamentarni razpravi v smislu črtanja bistvenih „sprememb“ (npr. dvakratnik osnovne plače za uspešne raziskovalce, varovalka v primeru padca BDP) oziroma, da zapisani dvigi financiranja na 1% BDP v 10 letih ne bodo možni ob padcu BDP (15. člen).**

Osebne reference MM:

- 1983 – 1994 Vodnogospodarski inštitut
 - 1986 MR, magisterij znanosti na UL
 - 1993 – doktorat na ETH
 - od 1994 – Univerza v Ljubljani
 - 1999 – 2009 prodekan za ZR delo
 - od 2009 – dekan tehniške fakultete
 - 2001 – patent
 - od 1994 – mentor 11 MR
 - od 1995 – uredništvo številnih domačih in tujih revij
 - od 1995 – udeležba v 20 ARRS projektih, vodja 8 projektov
 - od 2009 – vodja PS